

CONCEPT
Jaarverslag 2018
Eenheid Oost-Nederland

Colofon

© Eenheid Oost-Nederland

Versie	Ten behoeve van	Datum
1	ELO	29 januari
2	EMO	11 februari
3	OR	
4	DVO's	14 februari – 20 maart
5	Bestuurscollege	24 april

Voorwoord

Als driehoek kunnen we terugkijken op een jaar met goede resultaten. Het aantal misdrijven daalde, terwijl er meer werden opgelost. Het was ook een bewogen jaar, waarin onder meer terrorismeverdachten werden opgepakt in Arnhem, vier lichamen werden gevonden in een bedrijfspand in Enschede, veel drugsafval werd aangetroffen en zestig mensen werden aangehouden na rellen in Arnhem.

Criminaliteit verandert

We zien al een paar jaar een afname van de klassieke vormen van criminaliteit. Deze trend zette ook in 2018 in Oost-Nederland door. Het aantal woninginbraken is bijvoorbeeld afgenomen met 17% en het aantal gevallen van diefstal van motorvoertuigen is bijna gehalveerd. Deze daling betekent niet dat de politie minder hoeft te doen. Integendeel, het werk van de politie laat zich steeds minder goed in cijfers uitdrukken. De aanpak van 'high impact crime' blijft belangrijk en tegelijkertijd zien we dat complexe vormen van criminaliteit toenemen. Het gaat dan om verschillende vormen van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit. We zien op dat terrein een toename in het aantal slachtoffers, economische schade en financieel gewin. Ook heeft het een grote impact op het veiligheidsgevoel van slachtoffers. Daarom werken we steeds beter samen met partners om meer inzicht te krijgen op de problematiek. Ook is het essentieel dat we voldoende kennis hebben van de verschillende vormen van cybercrime en op punten waar we die kennis nog niet hebben, willen we die zo snel mogelijk in onze politieorganisatie organiseren.

Ondermijning

De viervoudige moord in Enschede in een pand midden in een woonwijk, talloze drugsdumpingen, handgranaten bij horecapanden en de opgerolde drugsbende uit Almelo. Een aantal in het oog springende voorbeelden van ondermijnende criminaliteit. In de aanpak ervan werd een aantal mooie successen geboekt. Maar voortdurende en intensieve aandacht blijft noodzakelijk vanwege de heftigheid en ernst van deze vorm van criminaliteit. In Nijmegen werd bijvoorbeeld een kilometerslang spoor van chemisch afval aangetroffen in een woonwijk. Daar waar criminelen eerder kozen voor het dumpen in het buitengebied, werd nu een woonwijk geconfronteerd met deze dumping. Reden te meer om ook het komende jaar volop te investeren in de aanpak van dit thema.

Innovatie

Het was ook een jaar waarin de eenheid heeft laten zien dat zij door innovatieve oplossingen werkt aan meer veiligheid. Een goed voorbeeld daarvan is het onderzoek waarbij de politie de leverancier van cryptofoons op het spoor kwam en daardoor versleutelde communicatie tussen criminelen kon onderscheppen. Andere voorbeelden van innovatie in Oost-Nederland is het webcare in Twente, dat het afgelopen een prijs in ontvangst heeft mogen nemen, de coldcasekalender die opnieuw werd uitgebracht en de aanpak van appende bestuurders door controles uit te voeren vanuit een touringcar.

Alle politiemensen, van blauw op straat, tot rechercheurs, tot medewerkers van de ondersteunende diensten, hebben het afgelopen jaar weer keihard gewerkt aan een veilig Oost-Nederland. En dat terwijl er gestreden moest worden voor meer waardering voor het politiewerk en een betere CAO. De eenheid Oost-Nederland is een eenheid die de schouders eronder zet en die met veel betrokkenheid, passie voor het vak en creativiteit de misdaad bestrijdt. Daar zijn wij trots op en daarom zien wij het jaar 2019 met vertrouwen tegemoet!

De driehoek van Oost-Nederland,

Drs. H.M.F. Bruls
Regioburgemeester Oost-Nederland

Mr. J.J. A. Lucas
Hoofdofficier van Justitie arrondissementsparket Oost-Nederland

Mr. O.R. Dros
Politiechef Eenheid Oost-Nederland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding	5
2. 2018 in het kort	6
3. Georganiseerde criminaliteit.....	10
4. High Impact Crime en geweld	13
5. Overige veiligheidsthema's	17
6. Doorontwikkeling eenheid Oost-Nederland	21
Bijlagen.	234

1. Inleiding

Met dit jaarverslag leggen we verantwoording af over de realisatie van de doelstellingen die zijn beschreven in het Meerjarenbeleidsplan 2015-2018. Als politie participeren we in de ontwikkeling van de zes veiligheidsthema's die samen met het bestuur zijn gekozen en vastgelegd in de Veiligheidsstrategie 2015-2018. Zes expertgroepen hebben de aanpak op de thema's uitgewerkt. De bestuurlijke commissie heeft de stand van zaken op deze thema's eind 2018 toegelicht.

Meerjarenbeleidsplan 2015-2018

In het meerjarenbeleidsplan beschrijven we de totale bijdrage van de politie aan een veilig Oost-Nederland. Hierin komt het ondersteunen van de lokale veiligheidsaanpak aan de orde maar ook onze bijdrage aan de landelijke prioriteiten zoals deze door de minister, regioburgemeesters en procureur-generaal zijn samengesteld. Ook wordt in het plan invulling gegeven aan de afspraken die zijn gemaakt met het Openbaar Ministerie (OM). De meeste thema's die zijn benoemd in het meerjarenbeleidsplan, komen terug in dit jaarverslag.

De eenheid Oost-Nederland

Het werkgebied van de eenheid Oost-Nederland bestaat uit twee provincies (Gelderland en Overijssel) en 76 gemeenten. Het gebied bestrijkt een oppervlakte van 8.558 km². De grens met Duitsland strekt zich uit over 276 kilometer lengte. De totale bevolking bestaat uit ruim drie miljoen inwoners. Qua omvang en qua inwoneraantallen is de eenheid Oost-Nederland de grootste politie-eenheid van Nederland. Er zijn zes steden met meer dan 100.000 inwoners: Nijmegen, Enschede, Apeldoorn, Arnhem, Zwolle en Ede. Zeven gemeenten hebben tussen 50.000 en 100.000 inwoners: Deventer, Hengelo, Almelo, Hardenberg, Doetinchem, Barneveld en Kampen.

Indeling

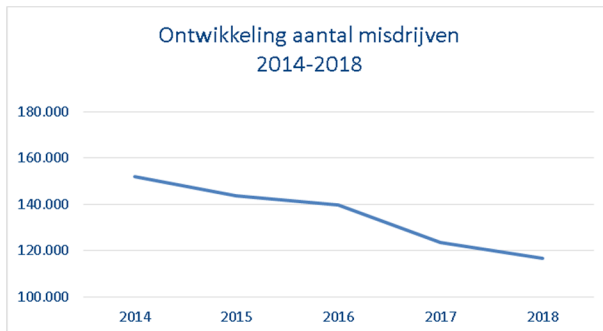
Dit jaarverslag begint met een overzicht van de belangrijkste resultaten en gebeurtenissen in 2018. In de daarop volgende hoofdstukken wordt verantwoording afgelegd over de veiligheidsthema's die zijn benoemd in het Meerjarenbeleidsplan 2015-2018. In het laatste hoofdstuk is informatie opgenomen over de doorontwikkeling van de eenheid Oost-Nederland. In de bijlage zijn cijfermatige overzichten opgenomen van de resultaten op de afspraken die zijn gemaakt met het OM, de executieafspraken, de afspraken die zijn gemaakt over controle van wapenverloven en de reactietijden.

2. 2018 in het kort

In 2018 is de geregistreerde criminaliteit opnieuw gedaald binnen de eenheid Oost-Nederland. Het aantal geregistreerde misdrijven nam af met ruim 5%. Deze afname is vooral toe te schrijven aan de daling van het aantal geregistreerde vernielingen, gevallen van (brom) fietsendiefstal, woninginbraken, autokraken en overige

Eenheid	Misdrijven		Verdachten	
	2017	2018	2017	2018
Eenheid	123.348	116.620	33.234	34.466
IJsselland	17.985	17.925	5.700	5.943
Twente	24.915	23.499	6.449	6.595
NO Gelderland	26.694	24.679	7.868	8.057
Gelderland-Midden	29.017	27.560	7.784	8.414
Gelderland-Zuid	24.737	22.957	5.433	5.457

vermogensdelicten. Het aantal verdachten dat we aan het OM hebben overgedragen, is binnen de eenheid gestegen met bijna 4%.

High impact crime

Het aantal geregistreerde voltooide woninginbraken is in 2018 opnieuw gedaald en wel met 17%. De sterke daling is in alle districten zichtbaar, behalve in IJsselland. Na een sterke daling in 2017, is het aantal overvallen in 2018 toegenomen met 33% (+29 overvallen). 60% van de overvallen werd opgelost. In 2017 was dit nog 65%. Het aantal straatroven is op eenheidsniveau met -6% afgenomen. Vooral in IJsselland en Gelderland-Midden is een flinke daling te zien van resp. -33% en -17%. In Gelderland-Zuid is het aantal straatroven gestegen met 7%. Het opklaringspercentage is eenheidsbreed gehaald. Het geregistreerde aantal geweldsmisdrijven is ook in 2018 gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Deze daling binnen de eenheid komt uit op 6%. Het opklaringspercentage voor geweldsmisdrijven bedraagt 72%.

In april werd aan de Bentrotstraat in Enschede een bejaarde vrouw zwaar toegetakeld: een Duitssprekende man die haar woning binnendrong sloeg haar zo hard dat ze meerdere breuken opliep. Een 45-jarige man uit Bulgarije wordt aangehouden als verdachte. Hij bekent de overval.

Opvallende gebeurtenissen

- In januari 2018 kwam de nieuwe coldcasekalender. Deze editie hangt ook in de kantoren van de reclassering.
- In maart 2018 zijn op internet beelden opgedoken van oud-spielsters van de Nederlandse dameshandbalploeg die zich aan het omkleeden zijn in de sauna in Nederasselt. Dit zorgde voor veel ophef op sociale media. In de sauna wordt een nog werkende camera gevonden.
- In juli wordt in een woning aan Het Oosterveld in Enschede het lichaam van een overleden man gevonden. Er start een TGO en een 36-jarige Hengeloër wordt aangehouden. Later blijkt dat het slachtoffer mogelijk betrokken was bij drugszaken in Amsterdam en Rotterdam.
- In juli zorgt een explosie in een appartement aan de Daphnestraat in Arnhem ervoor dat de hele buurt wakker schrikt. Twee personen overlijden later aan hun verwondingen en een derde persoon wordt eerst vermist maar later aangehouden. Hij is ook zwaargewond en wordt naar het

ziekenhuis gebracht. Achteraf blijkt het te gaan om een drugslab. In oktober wordt een tweede verdachte (een 48-jarige Arnhemmer) aangehouden.

- Een bestuurder van een personenauto rijdt in augustus met opzet het gesloten gemeentehuis van de gemeente Lingewaard in Bommel binnen met twee gasflessen. De bestuurder overleeft de klap niet en de ravage is enorm.
- De 55-jarige Jos Brech wordt eind augustus na een tip van een Nederlander in Spanje aangehouden in verband met de dood van Nicky Verstappen. Rechercheurs van Oost-Nederland hebben een grote rol gespeeld in het onderzoek naar deze ColdCase.
- De uitzetting van asielkinderen Lili en Howick naar Armenië was vanaf 2009 tot begin september 2019 een uitgemaakte zaak, ondanks de 16 beroepen die werden aangetekend. Op de dag van de uitzetting vluchten de kinderen met hulp uit hun woning naar een schuiladres. De politie doet een oproep uit te kijken naar de kinderen, maar dit heeft een tegengesteld effect, namelijk de sfeer van "klopjacht". Het tumult over de naderende uitzetting neemt toe en staatssecretaris Mark Harbers (Asiel) besluit dat Lili en Howick mogen blijven, beide kinderen zijn daarna snel gevonden.
- In de wijk Weezenhof in Nijmegen staat in oktober een vrachtwagen met een restant drugsafval. Het voertuig laat ook dampen achter. Op de wegen rondom is precies te zien welke route de vrachtwagen heeft gevolgd, er wordt een spoor van 9 kilometer van gespilde chemicaliën gevonden. Diverse straten rondom de vrachtwagen worden afgesloten.
- Met hulp van studenten heeft een politieteam uit Hengelo de afgelopen periode ruim 900 Instagram-accounts opgespoord die gebruikt werden voor de handel in illegaal vuurwerk. De accounts worden door Instagram offline gehaald, een deel van de gebruikers is opgespoord.
- In Enschede worden in een bedrijfspand aan de Van Leeuwenhoekstraat vier lichamen aangetroffen. De mannen zijn doodgeschoten. Een en ander blijkt drugsgerelateerd te zijn. Vrijwel direct worden twee Enschedeërs aangehouden, maar na een paar dagen ook weer vrij gelaten. Ze worden niet meer verdacht. Een vader en twee zonen worden een aantal dagen later aangehouden. De schietpartij was gericht op twee personen, de andere twee waren toevallig op het verkeerde moment op de verkeerde plaats.

Team Grootschalige Opsporing

Bij een kapitaal misdrijf zoals een levensdelict, een zeer ernstig zedendelict, brandstichting met ernstige gevolgen, gijzeling of ontvoering, wordt een Team Grootschalige Opsporing (TGO) gestart. Dit soort misdrijven hebben een grote maatschappelijke impact. Het afgelopen jaar zijn veertien onderzoeken opgepakt door een TGO's. een aantal hiervan staan in bovenstaand overzicht. In elf zaken zijn verdachten aangehouden.

Radicalisering en Jihadisme

Gedurende de afgelopen vier jaren is een afname van het aantal uitreizigersesignaleerd. Deze trend zal zich naar verwachting ook in 2019 en daarna voortzetten, gelet op het verlies van de jihadistische strijdgroepen in Syrië en de voor hen verslechterde omstandigheden. Gelijktijdig neemt het aantal gedesillusioneerde strijders en terugkeerders met kinderen toe. Voornoemd verlies en eventuele frustratie daarover kan leiden tot een groeiende betrokkenheid van sympathisanten in Nederland. Dit laatste kan een toenemend risico vormen en een dreiging voor Nederland. Door verschillende ontwikkelingen in de maatschappij, heeft radicalisering een breder bereik gekregen dan enkele jaren geleden en mogelijk neemt de polarisatie binnen de samenleving de komende jaren toe.

Zeven aanhoudingen

Bij een grote actie, waaraan meer dan 400 politiemensen meededen, zijn 27 september zeven mensen aangehouden. Ze worden verdacht van het voorbereiden van een terreuraanslag ergens in Nederland. De belangrijkste verdachte is een 34-jarige man uit Arnhem. De politie heeft met de aanhouding van de zeven mannen een grote terroristische aanslag in Nederland voorkomen. Volgens het Openbaar Ministerie waren de verdachten ver gevorderd met het plannen van een aanslag op een evenement.

Dit heeft in 2017 en 2018 geleid tot een zichtbare toename van rechts-extremistische incidenten. Nieuwe bestuurlijke maatregelen zijn in werking getreden. Het betreft hier de Tijdelijke Wet Bestuurlijke Maatregelen: uitreisverbod, gebiedsverbod, contactverbod en meldplicht. Deze maatregelen kunnen genomen worden door de minister van Justitie en Veiligheid.

Vluchtelingen

In 2018 steeg de instroom van asielzoekers naar Nederland wederom maar was er sprake van een heel ander beeld dan de jaren daarvoor. In 2016 en 2017 kwamen veel personen naar Nederland die een familielid achterna reisden die al asiel hadden gekregen (de zogenaamde 'nareizigers'). Dit aantal is in 2018 gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren. De nieuwe instroom komt hoofdzakelijk uit Syrië, Iran, Eritrea, Turkije, Algerije en Marokko.

Net zoals voorgaande jaren, hebben sommige gemeenten binnen de eenheid last van overlast en criminaliteit door asielzoekers. De zogenaamde 'veilige landers' spelen hierin een rol (personen uit Noord-Afrika en Oost-Europa die geen kans maken op asiel omdat hun landen van herkomst als veilig worden beschouwd) maar ook personen uit Syrië en Eritrea. Om de overlast terug te dringen, werken we als politie integraal samen met onder andere de opvangcentra.

In de loop van 2018 zijn de wachttijden in de asielprocedure weer opgelopen. Het is op dit moment nog moeilijk om te voorspellen of dit bijvoorbeeld tot onrust in de asielzoekerscentra gaat leiden.

Samenwerken met bestuur, partners en burgers

Ook in 2018 is weer op vele terreinen samengewerkt met bestuur, partners en burgers. We geven hier een paar voorbeelden.

Aanpak ondermijning

Om de leefbaarheid in de Almelose wijk Westerkwartier te verbeteren, is langdurig samengewerkt door o.a. OM, Belastingdienst, UWV en politie in een onderzoek naar georganiseerde wiethandel. Dit onderzoek leidde in september tot 13 arrestaties en een groot aantal invallen. Bij de operatie waren meer dan 450 medewerkers van de verschillende organisaties betrokken. Zij doorzochten gezamenlijk twaalf woningen, zes garages en drie loodsen in de wijk. Ook zijn dertien voertuigen en een vuurwapen in beslag genomen. Er zijn drie hennepkwekerijen ontdekt. Ook zijn veel kweekattributen voor de inrichting van hennepkwekerijen in beslag genomen en is beslag gelegd op diverse banksaldi.

Op 19 en 20 december vond de DVO tweedaagse in NOG plaats. Tijdens deze tweedaagse deelden burgemeesters, OM en districtsleiding hun ervaringen en werd inspiratie opgedaan. Als rode draad liep het thema ondermijning door de diverse programmaonderdelen. De samenwerking met Duitsland kwam eveneens aan bod. Een bezoek aan het enige Nederlands-Duitse politiebureau leverde de nodige eyeopeners op. Op de tweede dag sloten de wethouders Zorg en Veiligheid aan en werd een gezamenlijke workshop gevolgd. Al met al waardevolle dagen waarop we elkaar hebben weten te vinden en de beweging naar de politie van Overmorgen hebben ingezet.

Bosbranden Dalfsen opgelost door integrale samenwerking

De gemoederen raakten verhit door bosbranden die gesticht werden op het landgoed Rechteren te Dalfsen gedurende de gortdroge zomerperiode. Om een volgende bosbrand te voorkomen of te signaleren, ontstond een goede samenwerking met bestuur, brandweer, Landgoed Rechteren, BOA's, toezichthouders, gemeenteambtenaren en vliegclub. Technische hulpmiddelen werden ingezet. Er werden tactische plannen gemaakt voor het geval een nieuwe brand werd ontdekt. Bij de zesde brand kwam een verdacht persoon in beeld waar doortastend mee in gesprek werd gegaan. Naar aanleiding van dit gesprek werden beelden bij een tankstation opgevraagd. Hierop was te zien dat de verdachte aanmaakblokjes kocht kort voor de laatste brand. De persoon werd aangehouden en bekende de branden te hebben gesticht.

Integrale stuurgroep Zorg en Straf

In 2018 is in onze eenheid een integrale stuurgroep Zorg en Straf gestart. Naast de politie zitten hier de managers van de vijf Veilig Thuis organisaties in, het OM, de raad voor de kindbescherming en de reclassering. In 2019 zullen ook de veiligheidshuizen aansluiten. In dit overleg worden alle gevallen van huiselijk geweld, waaronder kindermishandling en eengerelateerd geweld besproken. Wij zien hierin een verdere verbetering van de samenwerking met deze ketenpartners.

Toolkit bestuurlijke handhaving

Wie in Ermelo, Harderwijk of Putten drugs of een inbrekerswerktuig bij zich heeft, kan een financiële tik op de vingers verwachten. De Veluwe gemeenten waarschuwen één keer en leggen bij een tweede keer een flinke dwangsom op. Als een politiemedewerker iemand tegenkomt die drugs bij zich heeft of een slotentrekker, dan meldt hij dat bij de gemeente. Die legt vervolgens een zogeheten “last onder dwangsom” op. Dat is een waarschuwing. Loopt diezelfde persoon een tweede keer tegen de lamp, dan moet hij betalen. Inbraak of niet; dealen of niet. Hij was gewaarschuwd. Naast de maatregel loopt ook gewoon de strafrechtelijke vervolging. Een mooi voorbeeld van samenwerking tussen politie, gemeente en OM met een sneeuwbaaleffect. Begonnen in twee gemeenten maar inmiddels is er belangstelling vanuit het hele land. Samen met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) wordt gewerkt aan een webdossier. Daaruit kunnen gemeenten procedures halen, zodat ook zij deze methode kunnen invoeren.

3. Georganiseerde criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit

Met gemeenten, OM, RIEC, OM, provincies, belastingdienst, FIOD, bijzondere opsporingsinstanties, burgers en bedrijven wordt samengewerkt om zoveel mogelijke barrières op te werpen voor ondermijnende criminaliteit en waar nodig effectief op verschillende manieren te interveniëren. Naast ondermijningsbeelden op eenheidsniveau zijn er voor steeds meer gemeenten lokale ondermijningsbeelden beschikbaar, die ons helpen samen met partners de aanpak te versterken.

Aanpak criminele samenwerkingsverbanden (CSV's)

In 2018 is met de aanpak van 94 CSV's het doel van 63 ruimschoots gehaald. De meeste CSV's werden verdacht van het handelen in hennep, cocaïne of andere synthetische drugs. In 28 zaken was dat het belangrijkste aandachtsgebied. In 26 andere zaken is de aandacht vooral gericht op wiswassen. Er werden zeven criminele samenwerkingsverbanden aangepakt in verband met mensenhandel en mensensmokkel.

	Doel	2018
Aantal CSV's	63	94

Het afgelopen jaar is samen met OM, gemeenten en RIEC een nieuwe strategie ontwikkeld om samen efficiënter en effectiever te worden in onze strijd tegen ondermijning. Het gebruik van ieders kracht en mogelijkheden, waarbij snel geschakeld kan worden tussen lokaal, regionaal en (inter)nationaal niveau staat hierin centraal. Ondermijnende criminelen laten zich veelal organiseren in fluïde netwerken en opereren veelal in de drugsindustrie, waarbij snel geld verdienen één van de grote drijfveren is. Normen en waarden zijn ver te zoeken en geweld is aan de orde van de dag. Het verstoren van het business model van deze netwerken, door onder andere een financieel gedreven aanpak, is een belangrijk onderdeel van de strategie. Specifieke aandacht krijgt het ontrafelen van het middensegment van deze netwerken, waar jonge criminelen en facilitators zoals elektriciens en makelaars het ondermijnen mogelijk maken.

Gezamenlijke aanpak ondermijningszaak Arnhem
Een Nederlandse zeezeiler die in 2011 door Spaanse autoriteiten was aangehouden met zijn zeilboot met 750 kg cocaïne werd in 2016 in vrijheid gesteld. Deze persoon kwam in beeld als geldschietter bij een overname van een café op de Korenmarkt in Arnhem. Tijdens een strafrechtelijk onderzoek bleek dat hij na zijn invrijheidstelling € 400.000,- had geïnvesteerd in / geleend aan de eigenaresse van het café, die hierop nog twee cafés overneemt op de Korenmarkt. In samenwerking met Gemeente Arnhem (Bibob) zijn deze drie cafés gesloten. Er is (conservatoir) beslag gelegd en de verdachte is zijn investeringen in de cafés kwijt.

Facilitator aanpak

In de aanpak van ondermijning is een belangrijke factor dat de facilitators van de ondermijnende criminaliteit niet meer willen of kunnen faciliteren. De ondermijnende criminaliteit maakt gebruik van bewuste en onbewuste facilitators. Met de aanpak worden de onbewuste facilitators bewust gemaakt van de risico's die ze daarmee lopen.

Facilitator in geëncrypte communicatiemiddelen

Het afgelopen jaar is onderzoek gedaan naar een facilitator van communicatiemiddelen die werden gebruikt door mensen die veel geld over hebben voor afgeschermd communicatie die niet kon worden afgeluisterd. Omdat vermoed werd dat de gebruikers zware misdrijven beraamden of pleegden, hebben deskundigen van het Team Digitale Opsporing het technisch mogelijk gemaakt om deze geëncrypte communicatie mee te krijgen. Naar aanleiding van dit onderzoek zijn in totaal 14 aanhoudingen verricht. Bij de zoekingen zijn geld, vuurwapens en grote hoeveelheden verdovende middelen aangetroffen. Elders in het land en in het buitenland is een veelvoud aan aanhoudingen en inbeslagnemingen verricht.

Processen worden zo aangepast dat de risico's dat criminelen gebruik maken van de diensten kleiner worden. De eenheid Oost-Nederland is landelijk portefeuille- houder van de facilitatorsaanpak. In het hele land is de aanpak in de auto verhuurbranche inmiddels geborgd. De aanpak binnen de verzekering-, vastgoed-, notariaat-, en hotelbranche is in ontwikkeling.

Cybercrime

In 2018 zijn 1.776 cyberincidenten geregistreerd in Oost-Nederland, variërend van simpele telefoonhacks in huiselijke kring, tot een hoos aan meldingen en aangiftes van e-mails waarin ontvangers te kennen werd gegeven dat de afzender belastend beeldmateriaal in bezit heeft. Dit aantal is de afgelopen drie jaar gestegen met ruim 25% per jaar. Het is niet duidelijk of deze stijging een vertaling is van een daadwerkelijke toename in de wereld buiten of dat er sprake is van een registratie-effect, waarbij maatschappelijke en media aandacht zich vertaalt in een toename aan meldingen en aangiftes.

Bij de meeste cybercrime zaken is sprake van een financieel motief. De hoogste financiële schade werd geleden bij phishing, factuurfraude en diefstal van cryptovaluta. Bij phishing proberen daders slachtoffers zover te krijgen dat zij hun inloggegevens in een door de daders beheerde internetomgeving achterlaten, bijvoorbeeld na het ontvangen van een mail. Factuurfraude bestaat al lang maar is inmiddels ook digitaal populair geworden. Hierbij onderscheppen daders een factuur en wijzigen het rekeningnummer. In 2018 kwamen bij de financieel gemotiveerde delicten met name beroepscriminelen in beeld uit zowel Nederland als buitenland.

'Stop-gesprek' first offender

Basisteam IJsselland-Zuid is gestart met een nieuwe werkwijze bij de aanpak van first offenders bij internetoplichting. De verdachte krijgt tijdens een 'stop-gesprek' de mogelijkheid om het slachtoffer het verkregen geld terug te betalen. De verdachte ontloopt daarmee strafrechtelijke vervolging. Het is een goed voorbeeld van betekenisvol afdoen. Het slachtoffer krijgt zijn of haar geld terug. De dader krijgt een tweede kans.

Naast de vaak voorkomende delicten hadden wij in 2018 te maken met de aanpak van botnets ('softwarerobots' die automatisch en zelfstandig opereren) waarbij de verdachte minimaal 17.000 apparaten had geïnfecteerd. Dit leverde niet alleen zicht op een enkele zaak maar gaf ook een inkijkje in de wereld van hackernetwerken waar tools onderling worden uitgewisseld. Ook kwam manipulatie van mediaboxen (televisiekastjes) in beeld, waarbij klanten bij het installeren van de hardware aangeboden werden om het volledige zenderpakket te verkrijgen door een directe betaling aan de installateur. Vanzelfsprekend eindigde de betaling niet bij de internetserviceprovider maar in de zak van de installateur. In de herfst van 2018 vonden in Oost-Nederland enkele aanrijdingen plaats nadat mogelijk een ex-werknemer een verkeersregelingsysteem had gemanipuleerd.

Aanpak digitale criminaliteit

Het basisteam IJsselstreek is vol enthousiasme aan de slag gegaan met de gegevens op de LMIO lijsten die wij vanuit het Landelijk Meldpunt Internetoplichting ontvangen. "First offenders krijgen de kans om strafrechtelijke vervolging te voorkomen door een schuldbekentenis te tekenen en het geld terug te betalen aan de slachtoffers. De eerste resultaten zijn hoopvol. We zien dat geld wordt terugbetaald en aangiftes worden ingetrokken."

In de afgelopen jaren is een stevige basis opgebouwd in de ondersteuning van basisteams en de districtsrecherche, zodat zij met behulp van digitaal specialisten van de Dienst Regionale Recherche in staat zijn om de eenvoudige zaken zelf op te pakken. In de loop van 2018 is besloten om extra te investeren in de aanpak van cybercrime door middel van een eenheidsbreed programma 'cybercrime en digitalisering'. De focus blijft dezelfde: investeren op betekenisvolle zaken en verder ontwikkelen van een integrale aanpak in verbinding met Cyber Security Strategie. Ook in deze landelijke strategie staat samenwerken met partners centraal.

Kinderporno

Het Team Bestrijding Kinderpornografie en Kindersekstoerisme (TBKK) Oost-Nederland heeft in 2018 43 verdachten aangeleverd bij het openbaar ministerie. Vier daarvan vervaardigden zelf kinderpornografie en pleegden daadwerkelijk misbruik. Daarnaast identificeerde het TBKK het afgelopen jaar 29 slachtoffers in verschillende zaken en er werden 78 interventies verricht.

Landelijk was het doel gesteld om 650 interventies te plegen en dat zijn er 636 geworden in 2018. Onder reguliere onderzoeken worden de onderzoeken verstaan die starten op basis van binnengekomen informatie waarin al een indicatie van de verdachte aanwezig is en die leiden tot een volledig strafdossier. Bij eenvoudige onderzoeken gaat het om een geringe politie-inzet, die weliswaar gericht is op een strafrechtelijke interventie maar niet op het doorlopen van een volledig opsporingsonderzoek gevolgd door een verplicht reclasserings-contact, wat vaak inhoudt dat er een behandeltraject wordt gestart. Onder de categorie alternatieve interventies vallen activiteiten die niet direct gericht zijn op de opsporing en vervolging maar waarmee wel een bepaald effect beoogd wordt zoals afschrikking, wegnemen van middelen, opwerpen van barrières of verdere doorverwijzing naar hulpverleningsinstanties. Voorbeelden van zulke interventies zijn een gesprek, eventueel vergezeld van een waarschuwingsbrief, het laten intrekken van de ANBI-status van een stichting, een bestuurlijke rapportage of het organiseren van een voorlichting over bijvoorbeeld sexting.

Fraude

Op het gebied van horizontale fraude was de doelstelling voor Oost-Nederland in 2018 vastgesteld op de instroom van 345 verdachten bij het openbaar ministerie. Met een realisatie van 434 verdachten is dit doel gehaald (+26%). Het Finec- team heeft in 2018 aan 9 complexe onderzoeken gewerkt en daarnaast zijn de districtsrecherches ondersteund in ten minste 5 onderzoeken.

In 2018 is er in Oost-Nederland gestart met het project "Zicht op fraude". Er is een handleiding samengesteld die medewerkers Intake en Service kan ondersteunen bij het opnemen van een aangifte op het gebied van fraude. Hierin is een aantal basisvragen opgenomen die gesteld kunnen worden aan de aangevers. De antwoorden geven meer zicht op de aard en de omvang van de fraude die is gepleegd. Door de intake van de fraudezaken te verbeteren hopen we ook de opsporings- of misschien wel daderindicatie bij de zaken duidelijker te maken, waardoor de zaak eerder wordt opgepakt in de basisteams. Om de basisteams hierbij te ondersteunen, is op 1 januari 2019 een Frontoffice Fraude Financieel gestart. In eerste instantie is de frontoffice bedoeld voor medewerkers vanuit de politieorganisatie, maar zal doorontwikkelen naar een frontoffice voor politie en ketenpartners.

Interventies	Resultaat 2019
Regulier afgeronde zaken	43
Eenvoudig afgeronde zaken	23
Alternatief afgeronde zaken	10
Proactief afgeronde zaken	2
Totaal	78

Huisbezoek met waarschuwingsbrief

Een alternatieve afdoening blijkt een effectieve aanpak te zijn van het probleem. Voorbeeld is een huisbezoek van rechercheurs met een pittige waarschuwingsbrief van Justitie. Dit gebeurt alleen bij lichte zaken, waarbij een geringe hoeveelheid kinderporno in het bezit is en alleen als het kinderporno betreft die al bekend is bij de politie. Ondanks dat er sprake is van een strafbaar feit, wordt hiervoor gekozen omdat niet altijd duidelijk is wie uit de woning het IP adres gebruikt. Dit wordt tijdens het gesprek achterhaald. Door het gesprek aan te gaan (waar ook de partner bij aanwezig is) en de verdachte uit de anonimiteit te halen, wordt er na zo'n bezoek hulp gezocht (hulpinstantie 'stop it now'). De verdachten beschouwen het bezoekje achteraf als een 'wake-up-call'.

Afpakken

Financieel voordeel geldt als een belangrijke drijfveer voor het plegen van delicten. Het verwerven van crimineel vermogen is in veel gevallen zichtbaar in de maatschappij en vormt een doorn in het oog van burgers die zich wel aan de regels houden. Het afpakken van crimineel vermogen is om deze reden één van de speerpunten voor het OM en de politie. De norm voor het waarde beslag is nagenoeg gerealiseerd. De aandacht vanuit de districten op het afpakken is vergroot en de verhouding van het aantal zaken waarin beslag wordt gelegd toegenomen. In 2017 werd er in 2,8% van de vermogensdelicten en Opiumwet beslag gelegd en in 2018 is dat aantal gestegen naar 3,6%.

Afpakken	Doel	2018
Waardebeslag	€ 21.704.000	€ 21.343.137
Financieel beslag bij zaken van vermogenscriminaliteit en drugszaken	2%	3,6%

Om het aantal beslagzaken te laten toenemen is er een extra doel geformuleerd om bij 20% van de hennepzaken beslag te leggen. In alle districten is dit doel gehaald. Er werd in de eenheid Oost-Nederland in 22,8% van de hennepzaken beslag gelegd.

Om in meer zaken beslag te leggen en vermogen af te pakken, zijn er in het afgelopen jaar een aantal afspraken gemaakt. Eén van de afspraken is dat er vanaf 14 januari 2019 gestart wordt met het project 'Meld Geld'. Hierbij wordt van alle verdachten die worden aangehouden en in verzekering gesteld, gemeld als ze een bedrag van € 300,- of meer bij zich hebben (in geld of in waardevolle artikelen). In overleg met de OvJ wordt dit bedrag in beslag genomen. De afspraken met het OM zijn gemaakt en de politieorganisatie is hierop voorbereid.

Slachtofferbeslag

In de zaak waarbij een pianostemmer een dominee uit Rhenoy zwaar mishandelde, is door de rechter een slachtofferbeslag van €300.000,- opgelegd. Om de schadevergoeding aan het slachtoffer te kunnen uitkeren is er beslag gelegd op de woning van de pianostemmer. Deze zaak is uniek in Nederland. Er is nog niet eerder in het kader van slachtofferbeslag een dergelijk hoog bedrag door de rechter opgelegd.

Joint Social Fraud

Ook op andere wijzen proberen we ervoor te zorgen dat misdaad niet loont. In 2015 zijn we gestart met de JSF (Joint Social Fraud) aanpak. Door de politieorganisatie worden signalen afgegeven aan de Sociale Recherche over vermoedelijke uitkeringsfraude. De signalering heeft geleid tot het stopzetten van 68 uitkeringen voor een bedrag van € 993.234,48 en het terugvorderen van een bedrag van € 162.603,71. Er werd in 18 gevallen ook nog een boete opgelegd.

In Deventer werd een onderzoek gestart naar een familie, naar aanleiding van een grootschalig geval van internetoplichting. Daarbij werden goederen en dieren verkocht maar nooit geleverd. Na integraal onderzoek door de gemeente en de belastingdienst bleek dat zij zich tevens schuldig maakten aan uitkeringsfraude en witwassen. Hierop heeft een instap plaatsgevonden waarbij vijf verdachten zijn aangehouden.

JSF aanpak	2015	2016	2017	2018	% tov 2017
Verstrekkingsen aan SR		365	397	311	78%
Terugkoppelingen van SR	55	55	166	158	95%
Geld bedrag aan stopgezette uitkeringen	€ 185.900,00	€ 529.100,00	€ 798.938,00	€ 993.234,48	124%
Stopzettingen uitkeringen	12	33	34	68	200%
Boete opleggingen	9	11	19	18	95%
Terugvorderingen	€ 67.469,00	€ 91.357,72	€ 125.764,12	€ 162.603,71	129%
Totaal geldbedrag	€ 253.369,00	€ 620.457,72	€ 924.702,12	€ 1.155.838,19	125%

4. High Impact Crime en geweld

De landelijke prioriteit 'high impact crime' (HIC) is een verzamelterm voor woninginbraak, overvallen en straatroof. Daarnaast komt in dit hoofdstuk het thema geweld aan de orde.

Donkere Dagen Offensief (DDO)

Met het DDO wordt in Oost-Nederland een vuist gemaakt tegen de HIC-delicten. Vrijwel alle teams in onze eenheid intensiveren samen met gemeenten, OM en partners hun operationele inzet in de donkere herfst- en wintermaanden. Er wordt samengewerkt in het 'expertteam woninginbraken en HIC-delicten' en zijn goede afspraken gemaakt. Iedere partner draagt vanuit zijn rol een steentje bij. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk de krachten te bundelen. Zo beschikt elke partner over de 'HIC communicatiekalender' en kunnen we gezamenlijk een maximaal effect bereiken door zowel communicatief als operationeel in een bepaalde periode op een specifiek thema te focussen.

ANPR bij DDO-controle

In Veluwe Vallei-Noord wordt bij DDO-controles gebruik gemaakt van ANPR. Zo kon in Voorthuizen een auto worden gecontroleerd waarin personen van een 'dader Top X' zouden rijden. In het voertuig zaten drie mannen die voorkwamen voor bedrijfsinbraken en er werden inbrekersgereedschappen aangetroffen. Hierop zijn de drie mannen aangehouden. In het voertuig lagen goederen van een bedrijf uit Enschede. Deze bleken van inbraak afkomstig te zijn, de verdachten waren op camerabeelden van het bedrijf te zien.

Woninginbraken

Het aantal geregistreerde voltooide woninginbraken is in 2018 opnieuw gedaald en wel met 17%. De sterke daling is in alle districten zichtbaar, behalve in IJsselland (waar in 2017 de daling nog het grootst was met -34%). Ook het afgelopen jaar hebben de basisteams samen met bestuur, partners en burgers goed de focus gehouden op woninginbraken. Burgers zijn weer nadrukkelijk gevraagd om een verdachte situatie te melden, om zo meer aanhoudingen op heterdaad te kunnen verrichten..

	Woninginbraken (voltooid)		Ophelderingspercentage	
	2017	2018	2017	2018
Eenheid	5.402	4.458	12%	13%
IJsselland	655	661	15%	11%
Twente	1.081	892	12%	14%
NO-Gelderland	1.367	953	12%	12%
Gelderland-Midden	1.315	1.134	11%	13%
Gelderland-Zuid	984	818	10%	14%

Overvallen

Overvallen zijn ernstige misdrijven en hebben grote impact op slachtoffers. Daarom geven wij samen met partners en ondernemers hoge prioriteit aan de bestrijding ervan. Na een sterke daling in 2017, is het aantal in 2018 toegenomen met 33% (+29 overvallen). Meerjarig vertoont het aantal overvallen nog steeds een dalende lijn. De grootste stijging in 2018 is te zien Gelderland-Midden en Twente.

Overvallen	2014	2015	2016	2017	2018
Eenheid	169	154	149	89	118
IJsselland	27	12	25	8	9
Twente	38	37	39	22	30
NO-Gelderland	30	29	22	21	25
Gelderland-Midden	34	30	25	18	30
Gelderland-Zuid	40	46	38	20	24

In 37% van het aantal overvallen (44) betrof het een woningoverval. Ook in 2017 was dit percentage 37% (33 van de 89 overvallen betrof een woning). Het aantal woningovervallen stijgt dus evenredig met het totaal aantal overvallen. In 59% van de gevallen betrof het een overval op een 'overig object' (winkels, benzinestations etc.). 60% van de overvallen wordt opgelost. In 2017 was dit nog 65%.

Elk district heeft een overvallenteam, dat zaken oppakt en onderzoekt. Om de kans op aanhouding van daders te vergroten, wordt ook (social) media ingezet. Daarnaast worden burgers via Burgernet, Twitter en redacties van webkranten gevraagd informatie door te geven. Eventuele goede beelden van de overvallers worden zo snel mogelijk verspreid om hun identiteit te achterhalen. Verder wordt informatie verzameld via een buurtonderzoek en zorgt het team Forensische Opsporing voor het veiligstellen van sporen.

Woningoverval Beekbergen

Op 29 december 2018 werd een woningoverval gepleegd in Beekbergen. Het slachtoffer betrof een alleenstaande dame van 78 jaar. De vrouw werd op haar hoofd geslagen en vastgebonden. Toen de daders er met enkele spullen vandoor gingen, kon het slachtoffer zich bevrijden. Ze vluchtte naar bekenden en alarmeerde de politie. Burgernet werd ingezet om de daders in donkere kleding te vinden. Diezelfde avond werd er niemand aangehouden, maar het recherche onderzoek leverde een week later twee verdachten op. Mede dankzij de goede samenwerking tussen de districtsrecherche en het basisteam hebben wij twee verdachten kunnen aanhouden.

Straatroof

Straatroof is een vorm van diefstal met geweld. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren bij een geldautomaat, 's avonds op straat of voor een rood verkeerslicht. De psychische, lichamelijke en materiële schade is vaak groot en daarom heeft ook de bestrijding van straatroof hoge prioriteit. Het aantal straatroven is op eenheidsniveau met -6% afgenomen. Vooral in IJsselland en Gelderland-Midden is een flinke daling te zien van resp. -33% en -17%. In Gelderland-Zuid is het aantal straatroven gestegen met 7%. De norm voor het ophelderingspercentage is eenheidsbreed gehaald, Twente zit er ruim boven en Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid hebben de norm dit jaar niet gehaald.

	Straatroof		Ophelderingspercentage doel=31,5%	
	2017	2018	2017	2018
Eenheid	209	196	43%	36%
IJsselland	30	20	27%	35%
Twente	37	38	49%	61%
NO Gelderland	35	36	51%	39%
Gelderland-Midden	52	43	48%	26%
Gelderland-Zuid	55	59	33%	27%

Geweld

Het geregistreerde aantal geweldsmisdrijven is ook in 2018 gedaald ten opzichte van voorgaande jaren. Deze daling kwam binnen de eenheid uit op -6%. De grootste daling (-11%) vond plaats in Noord- en Oost-Gelderland. Het ophelderingspercentage is gedaald, al laat Gelderland-Zuid hier een stijging van 6% ten opzichte van vorig jaar zien.

	Geweldsmisdrijven		Ophelderingspercentage	
	2017	2018	2017	2018
Eenheid	11.513	10.873	74%	72%
IJsselland	1.890	1.806	78%	76%
Twente	2.156	2.089	74%	66%
NO Gelderland	2.605	2.319	73%	68%
Gelderland-Midden	2.652	2.539	73%	71%
Gelderland-Zuid	2.210	2.120	75%	81%

Eergerelateerd Geweld

Een multiculturele samenleving brengt meer eergerelateerd geweld met zich mee. In 2018 is daarom volop aandacht aan dit thema besteed. In de eenheid is een coördinator vrijgesteld, waardoor het onderwerp meer aandacht heeft gekregen. We zien dat in de gehele kolom steeds sneller signalen worden herkend. Een app om dit te ondersteunen is in ontwikkeling. Er is veel geïnvesteerd in de structuur en de basiskennis. De 'kennisdag' die binnen onze eenheid is georganiseerd, werkt hierbij ook als een olievlek. Momenteel is er in onze eenheid zelfs genoeg kennis om een interne opleiding te kunnen verzorgen.

5. Overige veiligheidsthema's

Verkeershandhaving

Het totale aantal geregistreerde verkeersongevallen is in 2018 gedaald ten opzichte van 2017. Het aantal ongevallen met materiële schade daalde met 10% en het aantal ongevallen met letsel met 2%. Het aantal verkeersongevallen met één of meerdere dodelijke slachtoffers nam toe met 5%.

Verkeers- ongevallen	Materieel		Letsel		Dodelijk	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Eenheid	19.033	17.162	2.457	2.396	119	125
IJsselland	3.076	2.792	361	369	22	19
Twente	4.327	4.143	624	645	31	29
NO Gelderland	4.560	3.879	711	623	28	31
Gelderland- Midden	3.636	3.391	513	512	16	23
Gelderland-Zuid	3.434	2.957	248	247	22	23

Er vonden 41 ongevallen met een dodelijke afloop plaats binnen de bebouwde kom en 83 buiten de bebouwde kom. In vier gevallen was dit onbekend. De belangrijkste oorzaken van dodelijke verkeersongevallen zijn een aanrijding in de flank (28 keer, dit kan duiden op geen voorrang verlenen of geen vrije doorgang verlenen) en een frontale aanrijding (26 keer, dit kan duiden op foutief inhalen of rijden op verkeerde weghelft). De meeste dodelijke verkeersongevallen vonden plaats in de basisteams De Waarden (16), Vechtdal (11) en Twente West (10). In de grote steden Arnhem, Apeldoorn, Nijmegen, Enschede, Hengelo en Zwolle vonden 26 dodelijke verkeersongevallen plaats. Mensen in de leeftijdscategorie 70 en ouder zijn het meest betrokken bij dodelijke verkeersongevallen (43). De meeste dodelijke verkeersongevallen vonden plaats op een rechte weg (65).

Een motto van het basisteam Veluwe Vallei-Noord is 'iedere nacht een acht'. Een 'acht' is een bekeuring voor rijden onder invloed van alcohol of drugs. Dit heeft in 2018 maar liefst 159 processen verbaal opgeleverd voor rijden onder invloed en 54 maal een verbaal voor het rijden onder invloed van drugs/medicijnen.

Aanpak appende chauffeurs

Het Team Verkeer van de eenheid Oost-Nederland heeft in 2017 een pilot gehouden om bestuurders van vrachtwagens en personenauto's aan te pakken, die afgeleid zijn doordat ze bellen of appen. Bij deze actie zijn met behulp van een gehuurde touringcar en een aantal onopvallende politieauto's en -motoren in totaal 440 bestuurders staande gehouden. Op basis van een evaluatie is besloten in 2018 opnieuw een actie te houden. Deze vond plaats op 24 en 25 april. Hierbij zijn 263 bestuurders staande gehouden. Er is vooraf overleg geweest met het openbaar ministerie en vastgesteld dat de actie past in de aanpak van het speerpunt Afleiding.

Milieuhandhaving

De norm van 900 milieu-verdachten is met het 553 milieuverdachten niet gehaald. Het is wel een verbetering van 35% ten opzichte van vorig jaar, toen er 410 milieu-verdachten aan het OM werden aangeleverd. Vooral het aantal verdachten voor vuurwerkdelicten is toegenomen. Er waren in 2018 292 verdachten van vuurwerkdelicten aan het OM aangeleverd, een toename van 125% ten opzichte van 2017.

Rokende schoenzolen door drugsafval bij IJhorst

Na een melding over een bestelbusje dat in lichterlaaie zou staan in het bosgebied aan de Heerenweg bij IJhorst gaan politie-medewerkers ter plaatse. Er blijkt inderdaad rook uit het busje te komen maar die is afkomstig uit tientallen vaten waarin stoffen zitten die worden gebruikt bij de fabricage van chemische drugs. De witte damp uit de vaten blijkt link. Bij één agent die te dichtbij komt, beginnen de zolen van de schoenen te roken. Uiteindelijk moeten zeven agenten zich melden bij het ziekenhuis, waarvan vier een nachtje moesten blijven ter observatie. Het ging gelukkig snel weer goed met hen. Het incident had wel behoorlijke impact op het politieteam. De agenten kregen klachten zonder zelfs in de buurt van het busje te komen.

In 2018 is er in de eenheid veel aandacht geweest voor het toenemende aantal drugsdumpingen binnen de eenheid. Er is voor een andere aanpak gekozen, waarbij elke dumping van synthetische drugs wordt aangemerkt als Plaats delict. Daarnaast is een handelingskader ontwikkeld, waarbij de rollen en verantwoordelijkheden helder worden omschreven.

De organisatie raakt er zo langzamerhand aan gewend om dergelijke meldingen ook daadwerkelijk aan te pakken. Dat betekent dat er sporenonderzoek en buurtonderzoek wordt uitgevoerd. Het gaat nog niet in alle gevallen goed, maar de verwachting is dat het dit jaar een normaal onderdeel van het bedrijfsproces zal worden. Deze aanpak heeft in ieder geval al wel geleid tot inzichten in de dumpingen. Te denken valt hierbij aan werkwijzen, soorten verpakkingen (wat iets kan zeggen over de herkomst van grondstoffen), maar ook bruikbare DNA sporen. Er zijn op basis hiervan nog geen verdachten aangehouden, maar de onderzoeken lopen wel. Wel zijn er verdachten aangehouden voor vijf dumpingen in onze eenheid en één in Den Haag aan de hand van restinformatie uit een onderzoek van een productielocatie.

In de tabel zijn de aantallen opgenomen van afgeronde onderzoeken naar productie, opslag en transport in de eenheid. Er lopen nog meerdere onderzoeken. Bij productie gaat het om

Afgeronde onderzoeken Drugsdumping	2018	2017	2016	2015	2014
Productie	19	9	13	7	10
Opslag	16	12	6	6	3
Transport	8				

illegale chemische inrichtingen. Bij opslag gaat het om een locatie waar grondstoffen en/of andere materialen (bv ketels) liggen opgeslagen die voor de productie van belang zijn. Je ziet dat de criminelen die zich bezig houden met drugsproductie doen aan 'risicospreiding' en grotere hoeveelheden ergens anders opslaan dan daar waar geproduceerd wordt. Het kan ook zijn dat vanuit één bepaalde opslag meerdere productielocaties worden bevoorrad. Bij transport gaat om voertuigen (meestal bestelbussen of kleine vrachtwagentjes) die gecontroleerd worden en waarbij grondstoffen en in een enkele keer afval wordt aangetroffen. In 2018 is gestart met de registratie van deze situaties.

Zorg en Veiligheid

In 2018 hebben de landelijke portefeuilles binnen het Sociaal Domein zich doorontwikkeld en heeft de portefeuille een naamswijziging ondergaan. Vanaf heden heet de portefeuille Zorg en Veiligheid (Z&V). De portefeuille is geprofessionaliseerd en geborgd. Zowel voor wat betreft de werkwijze (structuur), de verbindingen met andere portefeuilles (zowel landelijk, als in de eenheid als lokaal), als de beschikbare kwaliteiten op de verschillende velden (kennis). Ieder district beschikt over een specialist en een portefeuillehouder Z&V. Er zijn inmiddels eenheidsbrede goedlopende netwerken opgezet met onder andere het OM, Veilig Thuis en de Veiligheidshuizen.

Stijging aantal incidenten

De politie krijgt gemiddeld elke zes minuten te maken met een incident huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling, verwaarlozing of stalking. In het afgelopen jaar heeft de politie in Oost-Nederland bijna 11.000 zorgmeldingen doorgegeven aan Veilig Thuis (doel is om in voorkomende gevallen altijd een VT-melding te doen). In 2017 waren dat er bijna 8.000. Het aantal incidenten met personen met verward gedrag waarbij de politie betrokken wordt, is gestegen van bijna 14.000 in 2017 tot bijna 15.000 in 2018. Deze incidenten doen zich voor in het publieke én private domein. En hebben grote impact op de slachtoffers en dragen bij aan gevoelens van sociale onveiligheid en maatschappelijke onrust.

Stalking

In 2018 is het landelijke werkproces stalking ingevoerd. In formele zin is de implementatie afgerond. Het onderwerp heeft echter nog extra aandacht nodig. Het komt nog te vaak voor dat stalking-zaken het landelijke nieuws halen. Het gaat om kennis, bewustwording en samenwerking. In de dagelijkse uitvoering kunnen we hier nog verbeteren. Daar gaan we de komende tijd op inzetten. In 2019 zal het risico-taxatie-instrument (SASH) in onze registratiesysteem worden opgenomen. Samen met onder andere recherchepsychologen wordt een extra impuls aan dit onderwerp gegeven.

Kindermishandeling

Er is gezorgd voor voldoende expertise op dit thema en het thema heeft een plek gekregen in de opschaling binnen de politie. Er vindt 2 keer per jaar overleg plaats met de vertrouwensartsen en het OM. Dit met als doel een snellere en betere samenwerking.

Er heeft een wetenschappelijk onderzoek plaatsgevonden binnen de eenheden Noord en Oost-Nederland. Dit onderzoek levert input aan de verdere professionalisering van dit belangrijke en gevoelige onderwerp. De aanbevelingen zullen in het komende jaar worden opgepakt. Dit gaat over de 4 onderwerpen: Bewustwording, Samenwerking, Besluitvorming en Interventies.

Personen met verward gedrag

In alle gemeenten in Oost-Nederland is in 2018 verder gebouwd aan de zogenoemde 'sluitende aanpak' voor zorg en begeleiding van personen met verward gedrag en hun omgeving. De politie leverde hieraan een bijdrage als (mede)-initiatiefnemer en deelnemer in verschillende projecten en pilots op dit vlak. Per 1 oktober 2018 is de politie gestopt met het vervoeren en insluiten van personen met verward gedrag die dienen te worden beoordeeld in het kader van de Wet BOPZ maar die geen strafbaar feit hebben begaan. Een persoon met verward gedrag hoort niet thuis in een politieauto of politiecel. Wel verlenen we hulp wanneer sprake is van strafbare feiten, openbare- ordeproblematiek, gevaar of dreiging. In de eenheid lopen diverse pilots met betrekking tot passend vervoer en triage. Bijna alle districten hebben een Centrale Beoordelingsruimte (CBK). We zien dat er minder personen met verward gedrag in de cel zitten. Maar de verwachting is dat de sluitende aanpak nog alle aandacht voor borging vraagt.

Verwarde man met mes in Kampen
In juni ontving het politieteam IJsselland-Noord meerdere meldingen over een verwarde man die dreigend met een mes door het centrum liep. Agenten in kogelwerende vesten gingen op zoek naar deze man. Hierbij is assistentie verleend door een politiehelikopter. De 34-jarige man werd uiteindelijk op de Stadsbrug aangehouden, maar hij had het mes niet meer bij zich. De man was een bekende van de politie en kampt volgens de politie met psychische problemen. Er vielen geen gewonden. De arrestatie van de man trok al met al veel bekijks.

Persoonsgerichte aanpak

De politie heeft vaak te maken met personen die ernstige veiligheidsproblemen en/of ernstige overlast veroorzaken. Sommige plegers volharden in dit gedrag of 'groeien door', vaak in combinatie met gedrags- of psychische problemen, verslaving enzovoort. Een integraal op de persoon toegesneden (mix van) interventie(s) is een succesvolle manier om deze plegers integraal, dus samen met ketenpartners als gemeenten, politie, OM en hulpverlening, aan te pakken. Binnen de politie is de Persoonsgerichte Aanpak (PGA) een belangrijk onderdeel van de lokale veiligheidsaanpak. De methodiek van de integrale PGA heeft in 2018 in Oost-Nederland vastere vormen gekregen. Personen die vanuit de politiestructuren of 'op straat' bij de politie in beeld komen, worden besproken in gemeentelijke, multidisciplinaire overleggen, zoals de overleggen in de Veiligheidshuizen of lokale (wijkgebonden) zorg- en veiligheidsoverleggen. Afspraken hierover worden vastgelegd. Landelijk is er in 2018 een doorlichting op dit onderwerp geweest. De adviezen zullen worden overgenomen.

Jeugd

In 2018 zijn verdere stappen gezet met betrekking tot de Groepsscan Jeugd. De regie hiervoor is overgedragen aan de gemeenten. De uiteindelijke groepsscan is volledig geautomatiseerd en koppelt op slimme wijze straatinformatie van de wijkagent en/of senior Jeugd aan actuele informatie uit de politiesystemen. Ook is het proces zorgmeldingen opnieuw ingericht en verbeterd.

HALT is partner geworden binnen ZSM. In 2018 zijn de eerste stappen gezet om HALT weer meer aan de voorkant in te zetten (politiemandaat). Het komende jaar zal dit verder worden geconcretiseerd. In één van de districten draaien we samen met het OM een pilot om jeugdigen die een gering strafbaar feit plegen niet in te sluiten maar op te laten halen door hun ouders en daarna een 'reprimande gesprek' te voeren. De pilot is succesvol en in 2019 wordt onderzocht of de werkwijze in de hele eenheid ingevoerd kan worden. Onze eenheid levert de landelijke portefeuillehouder Online Jeugdtaak. Dit gaat over de virtuele nabijheid van de politie bij jongeren. Zie voor meer informatie de website: www.vraaghetdepolitie.nl Deze website is samen met de afdeling communicatie vormgegeven. Er wordt op dit onderwerp nadrukkelijk samengewerkt met jeugd in relatie tot cybercrime

6. Doorontwikkeling eenheid Oost-Nederland

In balans brengen formatie en bezetting

Toen in juli 2016 de eerste fase van de personele reorganisatie was afgelopen, werden we geconfronteerd met 2.015 vacatures en 2.149 boven-formatieve plaatsingen. De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet om de bezetting en formatie in balans te brengen. Net als in 2017 bleek dat er weer volop kansen gekomen om een andere functie te gaan bekleden. In 2019 zullen naast reguliere vacatures ook de mogelijkheden horizontale mobiliteit en doorstroom geboden worden. Deze instrumenten kunnen worden ingezet om overbezetting op functies terug te brengen zonder een arbeidsintensief selectieproces. Er werden in 2018 248 vacatures voor 620 fte opengesteld voor de eenheid Oost-Nederland, in zowel de districten als bij de diensten. Vacatures 'dwars door de formatie heen', van medewerker Intake&Service (in twee rondes 229 fte); 41 wijkagenten; 29 leidinggevenden en vele anderen. Ook in 2019 blijft het vervullen van vacatures op leidinggevend niveau en voor wijk-gerelateerde functies en milieu- en digitale specialisten prioriteit hebben.

Inrichtings- en formatiewijzigingen

In 2018 is in opdracht van het RVO een onderzoek uitgevoerd naar de sterkteverdeling van het binnen de eenheid Oost-Nederland. Bij dit onderzoek is ook de sterkteuitbreiding (225,6 fte) conform het regeerakkoord Rutte III meegenomen. In het bestuurscollege van 31 oktober 2018 is HBVS+ als verdeelmodel vastgesteld en is -unaniem- een voorgenomen besluit genomen over de nieuwe sterkteverdeling over de districten en over de basisteams. In het RVO van 29 november 2018 is aanvullend een voorgenomen besluit genomen over de verdeling van de sterkte over de diensten.

Dienst / District	Verdeel-sleutel	HBVS+		nieuwe operationele capaciteit
		Politie-sterkte	waarvan aspirant	
Leiding Eenheid Oost-Nederland		4,0		4,0
Staf regionale eenheid (ON)		26,0		26,0
District IJsselland	15,83%	680,7	86,7	621,2
District Twente	21,04%	904,7	115,2	820,8
District Noord- en Oost- Gelderland	23,34%	1.003,9	127,8	913,6
District Gelderland-Midden	22,28%	958,0	122,0	865,2
District Gelderland-Zuid	17,52%	753,5	95,9	680,5
Team ZSM (ON)		26,7		26,7
Team Cybercrime (ON)		16,0		16,0
Dienst Regionaal Operationeel Centrum (ON)		139,8		139,8
Dienst Regionale Recherche (ON)		1.016,9	9,8	1.009,4
Dienst Regionale Informatieorganisatie (ON)		451,2	5,0	447,4
Dienst Regionale Operationele Samenwerking (ON)		775,4	25,0	756,4
Dienst Bedrijfsvoering (ON)				
TOTAAL	100%	6.756,8	587,3	6.327,0

Uit de definitieve loonsomberekening van de extra gelden die in het regeerakkoord aan de politie zijn toegekend bleek dat er nog 12,2 operationele sterkte resteert (16 fte). In het RVO (29 november 2018) is het voorgenomen besluit genomen om deze capaciteit als collectief in te zetten op de aanpak van cybercrime. Begin 2019 zal hiervoor op eenheidsniveau een tijdelijke werkorganisatie worden ingericht.

Bij het opstellen van de nieuwe formatieoverzichten zijn tevens de formatiewijzigingen definitief doorgevoerd waarover in RVO van 7 december 2017 reeds een besluit is genomen. Te weten:

- Versterken heterdaadkracht (inzet en ontwikkeling apparatuur) ondergebracht bij DRR: 4,5 fte ten laste van de DRR;

- VIDEX (uitlezen en bewerken van camerabeelden) ondergebracht bij DRR: 5,0 fte ten laste van de DRR;
- Beslaghuis ondergebracht bij DROS: 4,7 fte ten laste van de DRR, 4,6 fte ten laste van de DROS en 9,3 fte ten laste van de PDC;
- Gemeenschappelijke BOB Kamer ondergebracht bij DRR: 16 fte ten laste van de DRR.

Voor 2019 is alvast een aankondiging gedaan van de voorgenomen formatiewijzigingen binnen de PV-administratie. Een voorstel hiervoor wordt in 2019 nader uitgewerkt.

De totale nieuwe sterkteverdeling is - als verplicht onderdeel - opgenomen in het meerjarenbeleidsplan politie 2019-2022. Dit plan wordt formeel vastgesteld in het bestuurscollege van 24 april 2019.

Strategisch huisvestingsplan 2013-2025

In 2018 zijn bijna alle schuifbewegingen afgerond. De laatste die nog moet plaatsvinden en doorloopt in 2019 is de Europaweg 79 in Apeldoorn. Dit betekent dat 95% van de medewerkers inmiddels conform plaatsingsbesluit is gehuisvest. De bouwplannen voor de meldkamer zijn met enige vertraging gestart, evenals de bouwplannen voor een nieuw bureau in Velp en Nijverdal. Daarnaast wordt er een nieuw beslaghuis gebouwd aan de Europaweg 224 in Apeldoorn, waar tevens de opkomstlocatie en voor de ME en de hondengeleiders voor het district Noord- en Oost-Gelderland wordt gerealiseerd. In Nijmegen is grond aangekocht voor een nieuw districts bureau. Voor het districts bureau in Arnhem heeft overeenkomstig het strategisch huisvestingsplan een businesscase plaatsgevonden en hieruit is naar voren gekomen dat nieuwbouw de meest passende optie is. Als laatste is er een onderzoek gaande naar verdere centralisatie van de cellencomplexen in de eenheid. Dit onderzoek moet rond de zomer van 2019 afgerond zijn.

Versterken ketensamenwerking

Het versterken van de ketensamenwerking was een geprioriteerd thema voor de periode 2015-2018 en zal de komende periode voortgezet worden als programma. Om het presterend vermogen van de strafrechtketen te verbeteren, trekken OM en Politie samen op in een (virtueel) Bureau Ketensamenwerking (BKS). Binnen de afzonderlijke voorziening Ketensamenwerking wordt gewerkt aan verschillende initiatieven om het resultaat van de strafrechtketen en de kwaliteit van de opsporing te verbeteren. Hieronder staan de belangrijkste ontwikkelingen op een rij:

- Het Kwaliteitsdashboard Opsporing en Vervolgung is tot stand gekomen. Dit dashboard geeft inzicht in de prestatie van het opsporings- en vervolgingsproces op het niveau van basisteam, district, eenheid, ZSM en OM, met als doel het proces te verbeteren.
- In het najaar van 2018 is tussen Politie en OM intensief gewerkt aan het vaststellen van Ketenbeheerafspraken voor 2019. Er zijn kwalitatieve afspraken gemaakt over onder andere de oude voorraad verdachten en tijdige inzending van dossiers. Daarnaast is geïnvesteerd in het begrijpen van elkaars cijfers en zijn kwantitatieve afspraken gemaakt. Afgesproken is ook dat OM en Politie periodiek de (voortgang op) ketenbeheerresultaten bespreken in de driehoeken.
- In 2018 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd naar het ketenproces. In deze onderzoeken zijn verschillende analyses met aanbevelingen opgesteld op specifieke onderdelen zoals bijvoorbeeld: het blauwe opsporingsproces, zaken afgerond met en zonder verdachte en het versturen van slachtofferbrieven.
- In ieder district zijn (van af 2017) zogenaamde DUO's actief (Parketsecretaris OM en Kwaliteitsfunctionaris Politie). Deze analyseren op basis van kwaliteitsrapportages of eigen bevindingen specifieke uitvalpunten in de strafrechtketen. De conclusies en aanbevelingen van de DUO's worden aangeboden aan de lijnchefs van de politie en het OM en leiden tot aanpassingen in het werkproces of het op niveau brengen van de benodigde kennis.
- Het afgelopen jaar is ZSM geformaliseerd in een organisatorische eenheid binnen het district IJsselland. Hierdoor is formele formatie binnen ZSM ontstaan en kunnen hier mensen formeel worden geplaatst. Afgelopen jaar zijn mensen geworven en geplaatst op diverse functies. Met

deze formele status van ZSM en bijbehorende formatie kan op een goede manier doorontwikkeling op het ZSM-proces plaatsvinden.

- Het komende jaar het ZSM-proces worden geharmoniseerd naar de landelijke standaard (Harmonisatieproces ZSM 2.0).
- In het kader van het Project Zicht op Zaken wordt begin 2019 een koppeling gerealiseerd tussen de bronsystemen van politie en OM (BVH/BOSZ en GPS). Deze koppeling zorgt dat geautomatiseerd gegevens van slachtoffers, verdachten en strafbare feiten van de politie geautomatiseerd naar het OM worden overgezet. Dit betekent dat de kwaliteit van de gegevens aan de kant van de politie goed moet zijn. Het afgelopen jaar zijn de gebruikers van BVH geïnstrueerd over de komst van de koppeling en wat dit betekent voor de invoerkwaliteit in BVH.

Versterken dienstverlening

Dienstverlening is ook in 2018 een belangrijk onderwerp geweest binnen de eenheid Oost-Nederland. In het kader van Europese normen Slachtofferzorg, zijn we gestart met het trainen van de collega's op de basisteams. Deze training, Individuele Beoordeling, is erop gericht om kwetsbare slachtoffers eerder te herkennen, beter te beschermen en te begeleiden in het politieproces. Naast de training Individuele beoordeling zijn er collega's opgeleid voor de rol van familieagent. De familieagent is de contactpersoon voor slachtoffers en nabestaanden bij ernstige incidenten. In meer dan de helft van de teams zijn al familieagenten aangesteld en we gaan in 2019 dit verder ontwikkelen.

Aangiftes worden niet alleen op het bureau opgenomen maar door het uitgeven van een groot aantal Chromebooks is het nu eenvoudiger om bij de mensen thuis aangifte op te nemen. Hier wordt steeds meer gebruik van gemaakt.

Er zijn verschillende nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot beter informeren en contact met de burgers. In Twente en IJsselland is Webcare ingericht. Via social media is er snel en effectief contact met de burgers. Tijdens de oud en nieuw periode is in Hengelo voor het eerst geëxperimenteerd met een chatbot, een digitale manier van direct en snel communiceren. We zijn op verschillende manieren met digitale en sociale innovaties bezig om de dienstverlening te verbeteren.

Versterken Vakmanschap

Het Programma Versterking Operationele Kracht door Vakmanschap heeft de afgelopen jaren de teams en de collega's in de districten en diensten ondersteund bij het versterken van het vakmanschap. Medewerkers en teams werden geholpen om hun werk elke dag opnieuw te verbeteren. Dat gebeurde door:

- Het ondersteunen van vakmanschapsgesprekken, onder meer via trainingen Blauw Vakmanschap (in 2018 13 trainingen, 140 deelnemers) en het begeleiden van teams en clusters hierin;
- Ondersteuning van teams bij ontwikkelvragen en 'vernieuwend werken';
- Ondersteuning en faciliteren van netwerken waarin vakmanschapsontwikkeling centraal staat.

Op 6 december hebben we een manifestatie georganiseerd, waarin we samen met collega's hebben we teruggekeken op de afgelopen vier jaren en voorbeelden van vakmanschapsontwikkeling op vele plekken in onze organisatie besproken. In de manifestatie werd bekrachtigd dat versterken van vakmanschap altijd aan de orde is. De manifestatie was een breed appel aan allen in de organisatie om de aandacht voor het vak vast te houden en het gesprek over ons werk te blijven voeren. Dat vraagt tijd en aandacht van de medewerkers en van de leidinggevenden. Met het overdragen van een vakmanschapsstokje aan de portefeuillehouder en aan vertegenwoordigers van de 10 districten en diensten van onze eenheid is deze zorg en aandacht symbolisch geborgd.

Bijlage

Afspraken met het openbaar ministerie

Bron: BOSZ	Verdachten OM		Doel	Minderjarige VeOM	
	2017	2018		2017	2018
Eenheid	31.289	33.281	39.000	4.330	3.964
IJsselland	5.079	5.380		718	747
Twente	6.330	6.374		827	712
NO Gelderland	6.964	7.356		996	948
Gelderland-Midden	6.966	7.550		1.126	908
Gelderland-Zuid	4.500	4.771		593	528
DRR	916	924		65	110
Overig	534	926		5	11

Overige parketacties	januari t/m december 2018							Totaal
	IJS	TWN	NOG	GLM	GLZ	DRR	Overig	
Totaal aangemaakt	2.913	3.324	3.644	4.092	2.856	541	5	17.375
Doorlooptijd totaal > 20 dgn	505	701	642	938	883	66	3	3.738
% behaald binnen 20 dagen	83%	79%	82%	77%	69%	88%	40%	78%

Executieafspraken

Executie Prestatieafspraken OM %		Norm	Realisatie ON 2018
3mnd	B Schadevergoedingsmaatregelen	80%	42%
3mnd	C Principale vrijheidsstraf	80%	76%
3mnd	E Omzetting taakstraf	80%	77%
3mnd	G Ontnemingsmaatregelen	70%	50%
3mnd	H Geldboete	70%	61%
6mnd	I OM afdoening Gijzeling		60%
6mnd	J WAHV Gijzeling		61%
6mnd	K Buitengebruikstelling		24%

Wapenverloven

Voor reguliere wapenverlofhouders is de wettelijke norm dat men minimaal eens in de 3 jaar gecontroleerd wordt. Om dit inzichtelijk te houden is het aantal wapenverlofhouders opgedeeld in tranches van 1/3 van het totaal. De resultaten in de tabel zijn hier dan ook op afgestemd; dat wil zeggen, 100% gecontroleerd betekent dat er in 2018 1/3 van het totaal is gecontroleerd.

Reguliere Kluiscontroles 2018	Aantal vergunningen	Totaal te controleren 2018	Gecontroleerd	Resultaat 2018
Eenheid	13.118	5.039	4.361	87%
IJsselland	1.694	721	671	93%
Twente	3.003	1.077	886	82%
NO Gelderland	4.089	1.596	1.220	76%
Gelderland-Midden	2.148	850	821	97%
Gelderland-Zuid	2.184	795	763	96%

Reactietijden

	2016	2017	2018	Doel
Reactietijd Prio 1: (%<15 min ter plaatse)	84%	84%	85%	85%
Reactietijd Prio 2: (%<30 min ter plaatse)	81%	82%	83%	85%
% LTP < 20 sec	71%	63%	63%	80%